

Pályaorientáció a középiskola küszöbén

Tartalomjegyzék

Bevezetés

1. A pályaválasztás, pályaorientáció aktualitása

2. Pályafejlődési szakaszok

2.1. Super szivárványmodell

3. Belső tényezők

3.1.1. Önismereti kerék

3.1.2. Önismereti kerék a gyakorlatban

4. Külső tényezők

5. Hipotéziseim

6. Kutatási módszerem

6.1. Kérdőívek elemzése

6.2. Következtetések, távlatok

Befejezés

Felhasznált irodalom

Mellékletek

Bevezetés

Az utóbbi évtizedekben tapasztalt munkaerő piaci változások megkövetelték a közoktatásban, hogy a pályaválasztás szó tágabb értelmezést kapjon, hiszen ma már ez nemcsak egy egyszeri döntés, hanem egy folyamatnak a kezdete. Ennek tükrében a tágabb jelentésekkel bíró pályaaorientációt, pályakorrekciót, életpálya tervezést, életpálya építést használjuk napjainkban.

Az Európai Unió egyre aktívabb szerepet játszik az oktatásban. Törekvése a munkanélküliség elkerülése, az élethosszig tartó tanulás biztosítása, a versenyképes munkaerő piac elősegítése, melyet meg is fogalmaz az Európai Parlament és Tanácsa 2006. novemberi határozatában, miszerint az intézmények számára kiemelkedő fontosságú alapfeladat: a pályaaorientáció fokozottabb belefoglalása az egész életen át tartó tanulásra vonatkozó stratégiákba¹

2007-es Nemzeti Alaptantervben (NAT) kiemelt fejlesztési feladatként fogalmazódik meg a felnőtt lét szerepeire való felkészülés, melynek egyik fontos elemeként jelenik meg a pályaaorientáció. A pályaaorientáció összetevői: „az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; alternatíváknak a megismerése tevékenységek és tapasztalatok útján. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször kényszerülhetnek pályamódosításra.”²

Témaválasztásom egyik legfőbb indoka a téma aktualitása. Mihály Ildikót (2008, 26.p.) idézve a pályaaorientációs folyamat „jelentősége ma talán még nagyobb, mint bármikor az eddigiekben: szerepe ugyanis nélkülözhetetlen nemcsak a munkaerőpiacra való sikeres belépésre való felkészítésben, a munkában való helytállás biztosításában, a munkanélkülieket a munka világába visszajuttató segítségnyújtás folyamatában, nem kevésbé az élethosszig tartó tanulás feltételeinek megalapozásában.”³

A középiskola választása és a pályaaorientációs döntés ideje sok esetben nem esik egybe. A középfokú intézményekre leginkább az jellemző, hogy egy-egy szakmához kapcsolódó alapozó képzéseket nyújtanak. Csak a 8., 10. évfolyamokon vagy az érettségi után kerül sor a konkrét szakképzés megszerzésére.

¹ EU Parlament és Tanácsa, 2006

² 243/2003 (XII. 17.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

³ Mihály I, 2008, 26-27. p.

Létrejötték a hat illetve nyolc osztályos gimnáziumok is, így a szakmaválasztás ideje későbbre tolódik. Az általános iskola befejezése után dönteniük kell a tanulóknak, hogy milyen típusú középiskolában akarják folytatni tanulmányaikat, hiszen minél jobb középiskolába jár valaki, annál biztosabb a továbbtanulás esélye.

Az általános iskola nyolcadik évfolyama végén csak iránymutatást tudunk nyújtani a gyermekeknek egy-egy szakma felé.

Dolgozatomban az aktuális hazai pályaaorientációs rendszer egy szeletét, az első meghatározó állomását, azaz az általános iskolai pályaaorientációt kívánom bemutatni. Empirikus kutatásom során a tanulók pályaaorientációját befolyásoló személyi tényezőket vizsgálom.

„A kezdet a legfontosabb, különösen a fiatal és zseni lényeknél. Hiszen leginkább ilyenkor lehet őket formálni, s ilyenkor vésődik beléjük az a forma, amelyet bennük kialakítani akarunk.”

/ Platón/

1.fejezet

A pályaválasztás, pályaaorientáció aktualitása

A két fogalom nagyon szorosan összefügg egymással. Nem határolódik el élesen, mégis van köztük különbség. A pályaválasztás az egyén felelős döntése. Az életpálya egészébe olvad bele. Célja a pályaválasztáshoz nélkülözhetetlen kompetenciák kialakítása, ami lehetővé teszi az egyén számára, hogy minden életkorban, élete bármely pontján felmérje képességeit, kompetenciáit, érdeklődési területeit, és így hozza meg döntéseit. Ezek a kompetenciák: szervező-végrehajtó képesség, önismereti elemek, érdeklődés, tervezési készség.

A pályaaorientáció egy kívülről érkező hatás, amelynek a feladata a segítség és támogatás, az egyén autonóm választási szintre való eljuttatása. Eszköz, amellyel az egyén eredményesebben elégítheti ki a munkaerőpiac igényeit. Célja a szakmaválasztási érettség kialakítása. A pályaaorientációkor különböző szakmákkal kapcsolatos tájékozódás, keresgélés, a különböző szakmák közötti eligazodás történik. Ez egy folyamat, amely a megfelelő döntést készíti elő, szemben a pályaválasztással.

A serdülőkori fejlődés egyik legfontosabb feladata a pályaválasztás, amelyet egy jól irányított pályaaorientáció előz meg. A gyakorlati nevelésnek ez az egyik

legsúlyosabb, legbonyolultabb és legnagyobb felelősséggel járó problémája, mert befolyásolja: az egyén testi-, lelki-, és szellemi rátermettsége; a mindenkori gazdasági elhelyezkedés lehetőségei; a szülők anyagi és társadalmi helyzete.- Petró András: Szülőknek az iskoláról, 1997 163.p.

2. Pályafejlődési szakaszok

Ahogy a mi és a minket körülvevő környezet is változik, úgy változik, fejlődik a pályánk is. A pályafejlődéssel kapcsolatos elméletek közül Super elméletét szeretném megosztani, amelynek alapjait 1952-ben rakta le. Ennek az életünk végéig tartó folyamatnak 5 szakaszát különítette el.

1: Növekedés stádiuma (0-14): A szükségletek és vágyak kielégítése a fantázia segítségével történik a szerepjátékokban, majd az érdeklődés, kíváncsiság határozza meg a gyermek viselkedését. Végül a serdülő kezdi reálisan felismerni saját képességeit. Pályaelképzeléseiben is egyre nagyobb szerepet kap a képességek és az adott pálya követelményeinek a megfeleltetése.

2: Keresés stádiuma (15-24): A személy igyekszik összegyűjteni a lehetséges információkat a szóba jöhető pályákról, kipróbálta saját képességeit és határait az iskolai munkáin, hobbyjain. Keresi az identitását, választ vár olyan kérdésekre, mint ki vagyok én? Mi a helyem a világban? Számtalan alternatívát próbál ki (pl. nyári munka, szakkör) Kialakulnak a domináns elképzelései, amelyeket próbál megvalósítani, majd megtalálja azt a területet, amit ki is próbál, megfelel-e hosszú távú elképzeléseinek?

3: Felépítés /megállapodás stádiuma (25-44): Miután a személy megtalálta a számára megfelelő területet, megpróbál ennek megfelelő tartós állást keresni.

4: Fenntartás stádiuma (45-64): Ebben a szakaszban az egyén az eddig kivívott helyzetét próbálja megőrizni, új kihívásokat már inkább csak a korábbi szakmai pályafutásával kapcsolatosan keres magának.

5: Hanyatlás stádiuma (65-): a) a Lelassulás fázisa (65-70) Munkateljesítmény csökken, kevesebb terhet bír az egyén. B) Visszavonulás fázisa (71 felett)

2.1. Super Szivárvány modell.

1. ábra⁴

Azt hogy ezek a szerepek hogyan valósulnak meg külső és belső tényezők együttesen határozzák meg. Külsők: helyzeti meghatározók. Belső: személyi meghatározók.

3. Belső tényezők

Önismeret: önmagunkról alakított kép. Önmagunk pontos észlelésének és értékelésének képessége.

Személyiség: Azon pszichofizikai rendszerek dinamikus szerveződése az egyénen belül, amelyek meghatározzák jellemző viselkedését és gondolkodását. / Allport/

Motiváció: Hajtóerő

Serdülőkor: átmeneti időszak
változások időszaka

fő funkciója: a jövőről való elgondolkodás, a tervezgetés a felnőttkorra való felkészülés, a felnőtt életfeladatok előkészítése

ellentmondásos kettősség

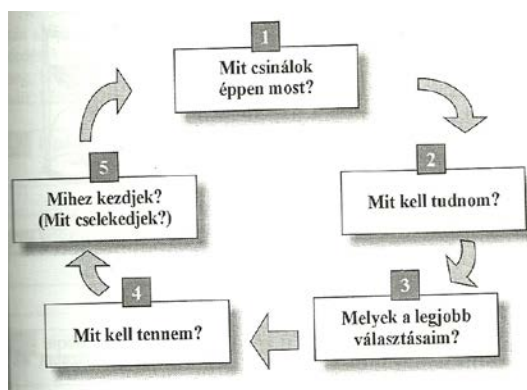
Önismeret: Önmagunkról alkotott kép, amely az én képnek és a visszatükrözött képnek az egyensúlyából alakul ki. Magában foglalja a képességeink és lehetőségeink felismerését, ismeretét, a testi-, lelki és a társas valósághoz való értő eligazodást, az alkalmazkodás egyéni és társas szempontból leghasznosabb ránk szabott módjainak ügyes megtalálását, az öröme és teljesítményre, az alkotó kibontakozásra érett és változtatásokra nyitott élet vezetés megvalósítását. (Bagdy Emőke) **Személyiség:** Az ember egészére vonatkozó pszichológiai gyűjtőfogalom. Cselekvésszabályozó rendszer, amely tájékozódó, ösztönző, szervező, és végrehajtó funkciót tölt be. Allport szerint azon pszichofizikai rendszerek dinamikus szerveződése az egyénen belül, amelyek meghatározzák jellemző viselkedését és

gondolkodását. **Motiváció:** Hajtóerő, cselekvésre készítő belső mozgatóerő, a személyiség tevékenységének energetikai alapja, a társadalmi szükségletek és azok kielégítésére alkalmas környezeti ingerek szintéziséből előálló indíttatások. Pszichológiai gyűjtőfogalom. **Serdülőkor:** Átmeneti időszak a gyermekkor és az ifjúkor között. 13 éves kor körül kezdődik. Jelentős biológiai, testi változások történnek ekkor. Végét a szociális éréssel lehet megjelölni, amikor kialakul az érzelmi, pszichológiai és gazdasági függetlenség. Változásokkal kell megküzdeniük, a sok új információval, amellyel szembekerülnek. Változik a külső megjelenésük, változások következnek be az én képükben és a testképükben egyaránt. Környezetük egyre nagyobb elvárásokat támaszt velük szemben, egyre nagyobb felelősséget kívánnak tőlük, nekik pedig meg kell találniuk az egyensúlyt a gyermekkor és a felnőttkor között. Ebben az életkorban a szociális kapcsolatok minősége, jellege, intenzitása is jelentős változásokon megy keresztül.

3.1. önismereti kerék Nunally és Wackman nevéhez fűződik.

2. ábra

3. ábra

1. Érzet: Ide az érzékszerveink által felfogott ingerekből nyert információk tartoznak.
2. Értelmezés: Az érzet intellektuális feldolgozása tartozik ide.
3. Érzés: Az érzelmi, indulati állapotaink meg tapasztalását jelenti.
4. Szándék: Az adott helyzetben megjelenő vágyainkat, akaratunkat jelenti.
5. Cselekvés: Az adott helyzetben való viselkedést jelenti.

Ez a gyakorlatban:

1. Mit csinálok éppen most?: Térképezd fel figyelmesen a körülményeidet, és próbáld eldönteni, hogy hová akarsz jutni az életben!
2. Mit kell tudnom?: Ismerd meg magad, ismerd meg képességeidet, érdeklődési körödet, a pályákat, a munka világát!
3. Melyek a legjobb választásaim?: Nézd meg jobban azokat a foglalkozásokat, szakmákat, amelyek érdekelnek. Gondold át vágyaidat, mire van szükséged, egyeztesd össze a karrierválasztásoddal!

4. Mit kell tennem?: Tervezd el, hogyan juthatsz el a választott szakmához!
5. Mihez kezdjek?: Cselekedj! Tedd meg!

Külső tényezők

Család: a szocializációs folyamat elsődleges színtere

a társadalom organikus egysége, annak elvárásait tükrözi
támogató rendszer

Iskola: nagyobb és formalizáltabb közösség

elsődleges funkciója a tanítás, a tudás átadása
a szocializáció és a nevelés központi intézménye

Tanácsadás: pályaválasztási tanácsadók

osztályfőnöki órák

iskolapszichológus

középiskolák látogatása

Család: a szocializációs folyamat elsődleges színtere a társadalom organikus egysége, annak elvárásait tükrözi, támogató rendszer

Iskola: nagyobb és formalizáltabb közösség

elsődleges funkciója a tanítás, a tudás átadása,

a szocializáció és a nevelés központi intézménye

az egész életen át tartó pályaválasztás képességének, a hozzá tarozó
ösztönzők kialakításának, a pályaaorientációs szolgáltatások biztosításának
fontos terepe

az iskola s a család közös feladata, hogy a felnövekvő nemzedéket
felruházzák azokkal a képességekkel, készségekkel, normatív orientációkkal,
amelyekkel végbemehet a szocializáció és biztosítva lesz a társadalom
folyamatossága.

Sajnos ez az együttműködés nem minden esetben sikerül.

A **pályaaorientációs foglalkozások** egyre nagyobb szerepet kapnak az iskolákban. Diákjaink nagy többségénél a pályaválasztási döntés nem megalapozott. Ez az egyén szempontjából elégedetlenséget, kényszert jelenthet. A gazdaság szempontjából egy rosszul megválasztott szakma elég nagy deficit.

Ezért mindenki számára fontos, hogy a diákok minden segítséget megkapjanak az önálló döntési képességek kialakításához, ami megalapozott ismeretekkel történhet csak. (Gönczi K, Varga I, Pintér I, 2008.)

Tanácsadás: pályaválasztási tanácsadók: akkor szükséges, ha nem alakult ki a tanulóknak az elhatározás, érdeklődés egyetlen szakma iránt sem

Pályaorientációs ismereteket a Munkaügyi Központokban, a FIT-ekben (Foglalkoztatási Információs Tanácsadó), interneten a poffice.hu címen kaphatnak. osztályfőnöki órák: összehangoló és irányító szerepe van, közvetlen nevelőmunkája van pozitív példamutatás

Of. Órákon a játékok segítik az önálló döntési képességek kialakulását, bővítik a pályaismereteket. Pl. Pályagyűjtés, pályapóker. Először a pályabővítés, majd a pályaszűkítés végeztetnek el az of-ök. Nem az a feladat, hogy megmondjuk nekik, mit válasszanak, hanem különböző feladatokon keresztül segítsük őket az önálló döntéshez.

iskolapszichológus: feladata segíteni a pedagógiai munkát a pszichológia eszközeivel. önismereti játékok alkalmazása, pályaválasztási orientáció felmérése

Célja: a személyiségfejlődés segítése

Előnye, hogy azonnali segítséget kapnak a gyerekek és a pedagógusok, ami az iskolai szolgáltatás részeként vehetik igénybe.

középiskolák látogatása, mint egyik formája a közvetlen tapasztalásnak.

A pályaválasztási tanácsadásban fontos elv a pálya és a személyiség egymásra vonatkoztatott

kifejtése. Az önálló döntés, választás, ami azt jelenti, hogy a tanácsadó nem választ a tanácsot

kerüli helyett, hanem elvezeti a megfelelő választáshoz. Nem egy meghatározott pályát javasol

csak, hanem pályakorlatot, amelyek a választást a képességek és az érdeklődés szerint teszik

lehetséges.

5. Hipotéziseim

- Feltételezhetjük, hogy az adott korcsoport még nem tud elköteleződni egy szakma mellett

- Nincs azoknak az önismereti képességeknek a birtokában, amik ehhez szükségesek
- A kortárs csoport befolyásolja a pályaorientációt
- A szülők befolyása kapcsolatban állhat a gyermek jövőképevel, továbbtanulási elképzeléseivel

6. Kutatási módszerem

Kérdőív: általános vizsgálati módszer önkitöltős, hagyományos módszer
Önbeszámolón alapul

Tanulói kérdőívek: 7-8. osztályosok (16-28 fő) felépítése: - demográfiai kérdések
Hány éves vagy, lány, fiú- ráhangoló kérdések: Milyen gyakran jársz moziba, színházba, múzeumba, könyvtárba, szokott-e tv-zni, olvasni, milyen típusú könyveket, számítógép használat- főkérdés: hova szeretne menni, miért, milyen szakában tudja elképzelni magát, ki segít neki dönteni, miért kell továbbtanulni

Szülői kérdőívek: 26 db kitöltött felépítése: - demográfiai kérdések: foglalkozás, végzettség - ráhangoló kérdések: jár-e továbbképzésre, egész életen át tartó tanulásról hallott-e, - főkérdés: a gyermeke továbbtanulása fontos-e neki,miért, van-e konkrét elképzelése, milyen intézményben tanuljon tovább a gyereke, figyelembe veszi-e, mit akar a gyerek, honnan érdeklődik, mivel ösztönzi a gyereket?

Kérdéstípusaim vegyesek voltak, zárt: több válaszelemű, nyílt: spontán válaszok, saját szókinccsel és félig zárt, amikor felkínáltam az egyéb lehetőségét is.

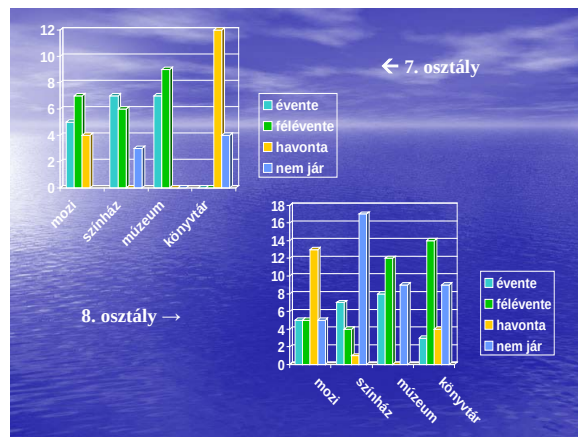
6.1. Kérdőívek elemzése

Grafikonok elemzése!A kérdőíveknél szülőkkel és diákokkal is megcsináltam, mert nem csak arra voltam kíváncsi, hogy a diákok hogyan látják jövőjüket a munka világában, mik a céljaik, hanem, hogy szüleik miként vélekednek.

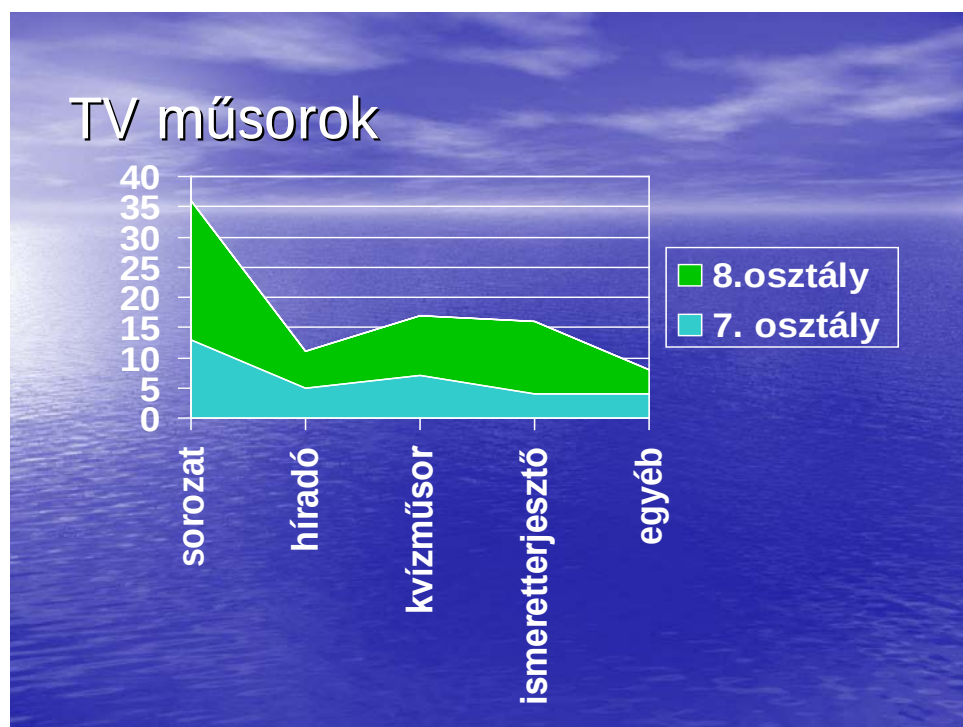
Demográfiai kérdéseimben a 12-15 éves korosztályt vizsgáltam, felmérésem reprezentatív. Már itt megmutatkozik az életkorbeli szórás, bár ez a kérdések elemzésében nem mutatkozott meg jelentősen.

Ráhangoló kérdéseim zárt típusúak voltak, több válaszeleműek, melyek a kulturális érdeklődésre irányultak.

Míg a 7. osztályosok leggyakrabban havonta járnak a könyvtárba, félévente elmennek múzeumba, addig a 8. osztályosok jelentős hányada színházba, múzeumba, könyvtárba nem jár.

Sajnos a TV műsorok közül a sorozatokat jelentősen vezetnek nézettségüket tekintve. A napi híreket igen kevesen nézik.

Robert Fisher: Hogyan tanítsuk gyermekeinket gondolkodni? , 2000:

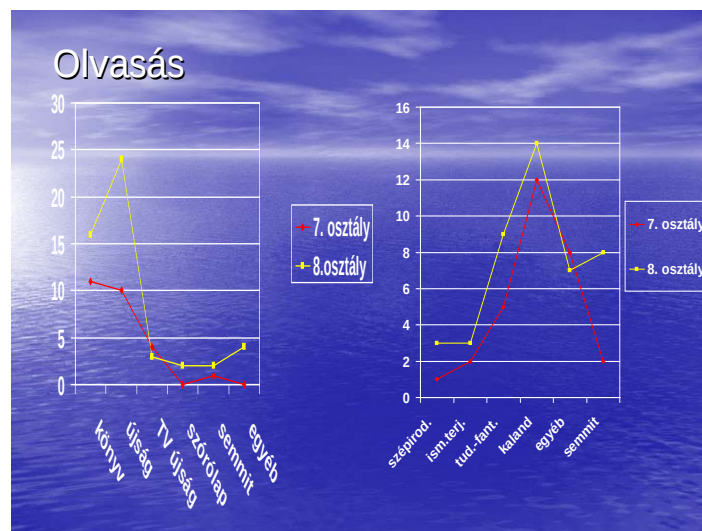
TV- eltávolítja gyereket a könyvektől és az olvasástól, akinek ezáltal nem fejlődnek ki megfelelően a készségei és a képzelőereje

- mivel a műsorok csak a legalacsonyabb rendű intellektuális képességek meglétét tételezik fel, nem is teszik próbára a gyerek intellektuális képességeit.

- Korlátozott, közhelyes, szleng nyelvhasználatot mutat be
- az erőszakos és fizikai durvaságot hétköznapi tényként ábrázolja
- a hirdetések révén hamis értékrendet ábrázol, manipulál
- passzivitást követel, csökkenti a kritikai érzéket, nem ad időt az elmélyülésre
- nyugtató hatású, mert előre csomagolt, előre megemésztett, befogadásához nincs szükség semmi erőfeszítésre
- hatásos, mert az ember vizuális lény- 253. p.

Az olvasás élménye is alakítja személyiségüket, fejleszti gondolkodásukat, kreativitásukat. Szinte minden gyerek olvas újságot, ahol az ifjúsági magazinok a legközkedveltebbek. A tanulók azért több mint fele olvas könyveket is, de a 7. osztályból 1, a 8. osztályokból pedig 2 gyerek nyilatkozta azt, hogy egyáltalán nem olvas semmit.

A könyvtípusok közül a kalandregényeket kedvelik a legjobban, de a szociális érés differenciálódását mutatja az is, hogy van, aki még az állatos meséket olvassa, de van, aki már a történelmi vagy az életrajz regényeket vagy a komolyabb szépirodalmi köteteket forgatja.

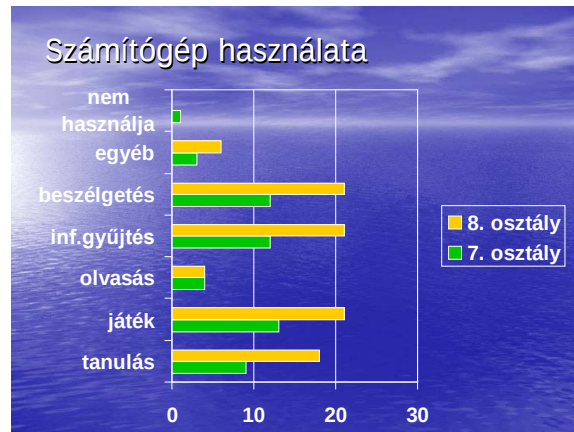
A számítógép napjaink nagy vívmánya. Sajnos nem csak építő jellegét lehet felfedezni, hanem káros hatásait is.

Robert Fisher: Hogyan tanítsuk gyermekeinket gondolkodni? , 2000:

„A **számítógép** ereje abban áll, hogy nagy mennyiségű információt nagy pontossággal fel tud dolgozni.” „A számítógép logikus, de nem ésszerű, megkönnyíti a gondolkodásunkat, de nem gondolkodik helyettünk.”- 252. p.

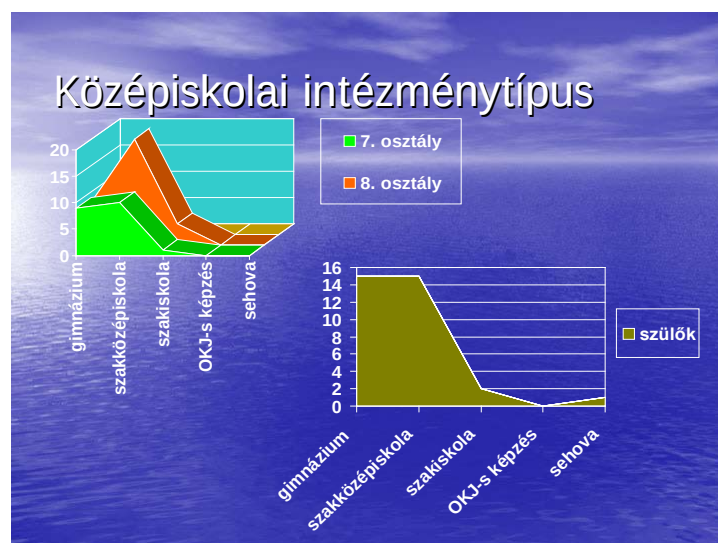
Kutatásomban azt tapasztaltam, hogy a gyerekek főként játékra, beszélgetésre, információk gyűjtésére használják. Félig zárt kérdésben az egyéb lehetőségét is

felkínáltam, amivel a 7.-ben hárman is éltek, a 8.-ban 1 tanuló. Ők képnézésre, videózásra, DVD-zésre, zene hallgatására és virtuális állatkert gondozására használják még. Ami számomra megdöbbenő volt, hogy vannak olyanok, akik nem használják a számítógépet, pedig iskolánkban ez elérhető szolgáltatás.

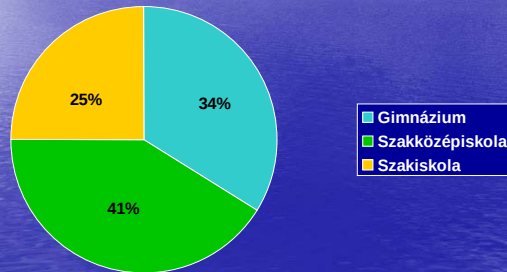
Fő kérdéseim közül az első az intézmény típusokra vonatkozott. Ezt a szülőktől is megkérdeztem. A gyerekek és szüleik véleménye nem számottevően tért el egymástól. A szülők gimnáziumba és szakközépiskolába szeretnék tovább taníttatni csemetéiket, amit a tanulók maguk is így gondolnak. Igaz, hogy többen jelölték meg a szakközépiskolát, mint a gimnáziumot.

Szakiskolát csak 5 gyerek jelölt meg. Valószínű, hogy ők is reálisan látják saját képességeiket és ismerik korlátaikat is a pálya lehetőségek között. De van még olyan, aki nem tudja még hova szeretne továbbtanulni.

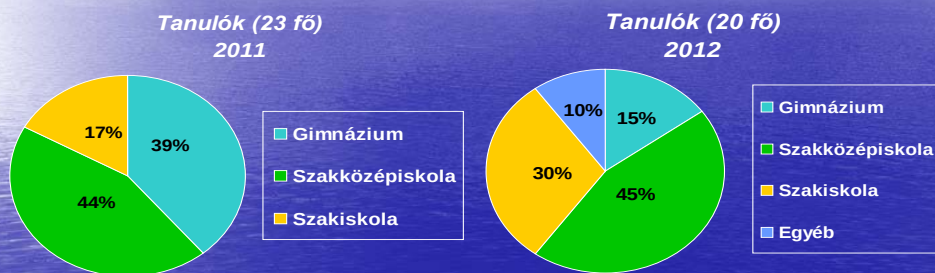

A tavalyi országos adatok (KSH, 2011) és az elmúlt két éves iskolai statisztika is ezt mutatja.

A tanulók intézmény típusok szerinti elhelyezkedése Magyarországon (KSH, 2011)

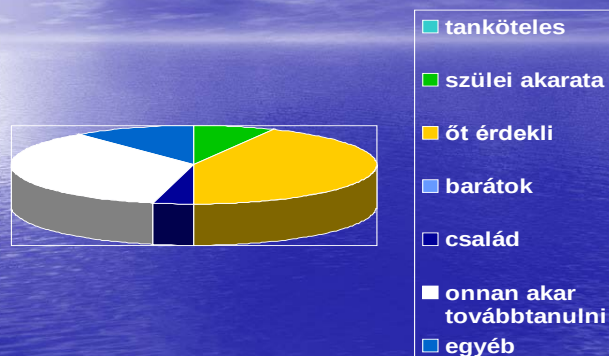

A tanulók intézmény típusok szerinti elhelyezkedése iskolámban (2011-2012)

A következő kérdéssel a hipotéziseim közül a vonatkoztatási csoport illetve a szülők befolyását vizsgáltam. Miért szeretnél továbbtanulni? Tettem fel a kérdést.

Miért szeretne továbbtanulni?

A legtöbben olyan szakma felé orientálódnak, ami őket érdekli, vagy onnan akarnak a későbbiekben pályát választani és felsőoktatási intézménybe menni. A család és a barátok nem jelentős befolyásoló tényezők számukra. Érdekes volt, hogy 4 nyolcadikos a tankötelezettséget is megjelölte a továbbtanulás indokaként.

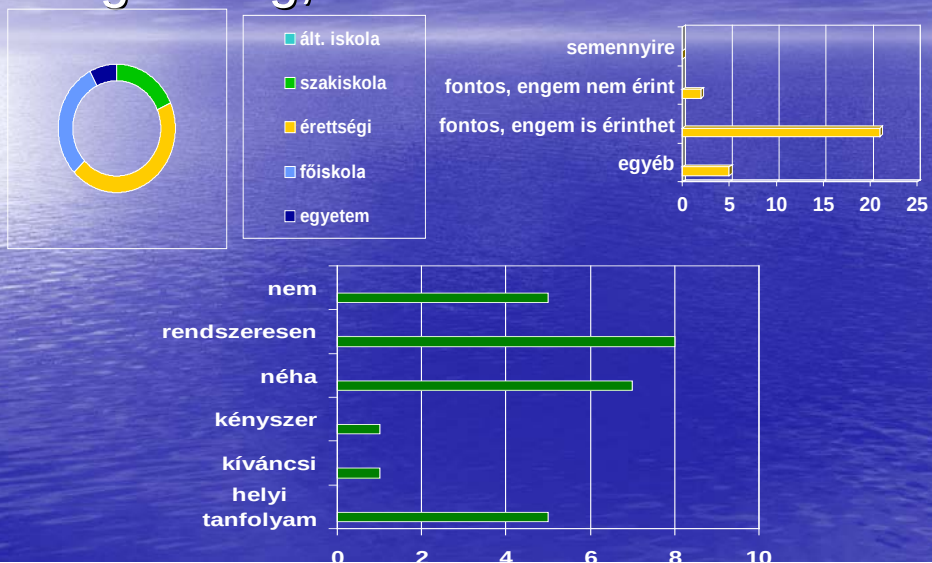
Véleményem szerint Nekik a motivációjukon kell fejleszteni a jövőben.

Hogy miért kell tovább tanulniuk, kifejtendő, nyílt kérdés volt. Ennek nagyon örültek, hisz saját szókinccsükkel mondhatták el véleményüket. A válaszok teljesen cáfolták azt a feltevésemet, hogy nem rendelkeznek még megfelelő önismereti képességekkel, pályaelképzeléssel. Itt nagyon sok konkrét választ adtak., de 7. osztályban ketten, míg a nyolcadikból négyen nem válaszoltak erre a kérdésre. Feltételezem, ők azok, akik pályaválasztásra még nem érettek, elképzeléseik nincsenek.

Kinek a véleményére adsz, ha tanács kell? A legtöbben a szülőket, a családot (4;9) jelölték meg mindkét évfolyamban. Van, aki konkrétan az anyát (9;14), apát (-;1), nagyszülőt (1;6) vagy a testvért (1;3). De a felnőttek (2;-), tanárok (4;7) véleményére is adnak, de a kortárs csoportok véleménye elhanyagolható (-;3). Érdekes, hogy míg a pályaválasztásukban nem kell nekik segítség, addig a véleménykérésben igen döntő jelentőségű a család szerepe. Ebből látszik, hogy legtöbben támogató családokban nevelkednek, ami pozitív véleményem szerint. Volt egy nyolcadikos, aki bárki véleményét figyelembe venné. A jó munkát, jó keresetet, biztos jövőt és a tudást írták a legtöbben. De a vigyem valamire az életben, a megélhetés is a legtöbbet említettek között volt. Konkrét egyéni vélemény volt a külföldi munka, az alkotásra való igény, a hajléktalanság elkerülése. Az önálló élet, hogy eltartsa magát, a társadalmi elhelyezkedés ugyanúgy szerepelt a válaszok között, mint az, hogy szeresse munkáját, életcélját elérje.

Szülői kérdőívek:

Szülői kérdőívek végzettség, életen át tartó tanulás

Továbbtanulás fontossága, érdeklődés, ösztönzés

6.2. Következtetések, távlatok

Tudatos pályaválasztás

Konkrét szakmaorientáció $\Rightarrow$ önálló döntésüket tükrözik

Önismereti képességeik ekvivalens pályaválasztásukkal Támogató, de nem befolyásoló tényező sem a szülő, sem a vonatkoztatási csoport

A jövőre nézve jó lenne tudni, hogy felnőtt korukban abban a szakmában helyezkednek-e el a gyermekeink, amit most a pályaaorientáció időszakában választanak.

Mi, osztályfőnökök, pedagógusok vajon jól ismerjük-e nebulóink képességeit, olyan pálya felé orientáljuk-e őket, ami a későbbi életükben meghatározó szerep lesz

Felhasznált irodalom

- Bábosik I., Borosán L., Hunyady Gy., M. Nádasi M., Schaffhauser F.: Pedagógia az iskolában A szociális életképesség megalapozása. ELTE Eötvös Kiadó, Bp., 2011.
- Dr. Campbell, Ross: Dühöngő Ifjak. HARMAT Kiadó, Bp., 2005.
- Duró Zsuzsa: Tehetségfejlesztés a családban. Codex Print Kft., Bp., 2001.
- Eco, Umberto: Hogyan írjunk szakdolgozatot? Gondolat kiadó, Bp., 1992.
- Fehér I., Lappints Á.: Pedagógiai fogalomtár. Comenius Bt., Pécs, 1998.
- Fisher, Robert: Hogyan tanítsuk gyermekeinket gondolkodni? Műszaki Könyvkiadó, Bp., 2000.
- Forgács József: Az érzelmek pszichológiája. Kairosz Kiadó.
- Forgács József: Érzelmi intelligencia a mindennapi életben. Kairosz Kiadó, 2001.
- Gönczi Károly: Életpálya-építés Önismeret- Pályaválasztás- Karrier. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2008.
- Gönczi K., Varga I., Pintér I.: Önismereti játékok gyűjteménye. Pedellus Tankönyvkiadó, Debrecen, 2008.
- Horváth György: Pedagógiai Pszichológia. Nemzeti Tankönyvkiadó Rt., Bp., 2004.
- Jámbori Szilvia: Hogyan tervezik a serdülők a jövőjüket? SZEK JGYF Kiadó, Szeged, 2007.
- Dr. Langer Katalin: Karriertervezés. Telosz Kiadó, Bp., 2001.
- Mihály Ildikó: Regionális helyzetkép, avagy miért is van olyan nagy szükség pályaválasztási tanácsadásra? Szakoktatás, 2008. 5., 26-27. p.
- Oláh E., Zsidi Z.: Mit tehet az osztályfőnök? Mit tegyen a szülő? Tóth Könyvkereskedés és Kiadó Kft., Debrecen.
- Petró András: Szülőknek az iskoláról. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1997.
- Dr. Pörneczy K., Császárné H. Janka: Osztályfőnöki Óravázlatok 8. Pauz Könyvkiadó Kft., Celldömölk, 2007.
- Szabó Kálmán: Osztályfőnöki kézikönyv Témavázlatok. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1997.

Mellékletek

tanulói kérdőív

1. Hány éves vagy?

.....

2. lány fiú

3. Milyen gyakran jársz moziba?

- évente
- félévente
- havonta
- nem járok

4. Milyen gyakran jársz színházba?

- évente
- félévente
- havonta
- nem járok

5. Milyen gyakran jársz múzeumba?

- évente
- félévente
- havonta
- nem járok

6. Milyen gyakran jársz könyvtárba?

- évente
- félévente
- havonta
- hetente
- nem járok

7. Szoktál TV-zni? Milyen műsorokat részesítesz előnyben?

- sorozatok
- híradó
- kvízműsor
- ismeretterjesztő műsor
-

egyéb:.....

8. Mit szeretsz olvasni?

- könyvet
-

újságot:.....

-
- TV újságot
- prospektust, szórólapot

- semmit
- egyéb:.....

9. Milyen típusú könyvet szeretsz olvasni?

- szépirodalom
- ismeretterjesztő
- tudományos-fantasztikus
- kaland
- egyéb:.....
- semmit

10. A számítógépet mire használod?

- tanulásra
- játékra
- olvasásra
- információ gyűjtésre
- beszélgetésre
- egyéb:.....
- nem használom

11. Továbbtanuláskor hová szeretnél menni?

- gimnázium
- szakközépiskola
- szakmunkás iskola, szakiskola
- OKJ-s képzés
- sehova

12. Miért szeretnél továbbtanulni?

- mert tanköteles vagyok
- szüleim akarják
- engem érdekel
- az osztálytársaim, a barátaim is oda mennek
- a testvérem, a családtagjaim is odajárnak
- onnan akarok főiskolára, egyetemre menni
- egyéb:.....

13. Milyen szakmában tudod elképzelni magad?

.....

.....

14. Van-e felnőtt a környezetemben, akinek a véleményére adsz, ha tanács kell?

Ki ő, kik ők?

.....

.....

15. Szerinted miért kell továbbtanulnod? Miért jó, ha tanulsz?

.....

.....

.....

szülői kérdőív

Kedves Szülő! A kérdőív kitöltésével munkámat segíti. A kitöltés anonim, név nélküli! Közreműködését köszönöm. Otti néni

1. Mi az ön foglalkozása, mit dolgozik ön jelenleg?

.....

2. Milyen végzettsége van?

- 8 általános
- szakiskola
- érettségi
- főiskola
- egyetem

3. Mennyire fontos ön számára az egész életen át tartó tanulás?

- semennyire
- fontos, de engem már nem érint
- fontos, mert engem is érinthet
- egyéb:

.....

4. Mennyire fontos önnek gyermeke továbbtanulása?

- nagyon
- meglehetősen
- kevésbé
- egyáltalán nem

5. Miért fontos önnek gyermeke továbbtanulása?

.....

.....

6. Van-e konkrét elképzelése gyermeke továbbtanulását illetően? Milyen pálya felé orientálja, irányítja?

- a családi hagyományokat kell követnie
- teljesen új szakmát kell tanuljon
- most még nem kell szakmát tanulnia, arra ráér később
- divatszakmát akarok a kezébe adni
- külföldi munkára akarom taníttatni
- jól fizető szakmát tanuljon
- egyéb:

.....

7. Milyen intézményben tanuljon tovább gyermeke?

- OKJ-s képzés
- szakiskola
- szakközépiskola
- gimnázium
- sehova

8. Figyelembe veszi-e, mit szeretne tanulni a gyermeke?Milyen pályára készül?

- csak ő dönt
- nem, csak én döntök
- közösen döntünk
- egyéb:

.....

9. Honnan érdeklődik a továbbtanulási lehetőségekről?

- pályaválasztási könyvek
- bemutató tanórák
- pályaválasztási kiállítások
- újságok
- ismerősök
- sehonnan
- egyéb:.....

10. Mivel ösztönzi gyermekét a tanulásra?

- személyes példamutatással
- jövőkép kialakításával
- magyarázattal
- családi példákkal
- egyéb:.....

11. Ön jár-e továbbképzésekre?

- nem
- igen, rendszeresen
- igen, néha
- igen, ha muszáj
- igen, kíváncsiságból
- igen, helyi szervezésű tanfolyamokra

12. Egyéb közölnivaló gyermeke továbbtanulásáról

.....

.....